

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 32/2010-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. januára 2010 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti Z., s. r. o., právne zastúpenej advokátom JUDr. F. N., B., vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok a na súdnu ochranu podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Okresným súdom Trenčín pod sp. zn. 23 Er 3062/2004 a Krajským súdom v Trenčíne pod sp. zn. 19 CoE 108/2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti Z., s. r. o. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. januára 2010 doručená sťažnosť spoločnosti Z., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva vlastníť majetok a na súdnu ochranu podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru

o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaní vedenom Okresným súdom Trenčín (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 23 Er 3062/2004 a Krajským súdom v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 19 CoE 108/2009. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 5. januára 2010.

Zo sťažnosti a z priložených listinných dôkazov vyplýva, že rozhodnutím Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky z 1. júla 1999 bolo zrušené povolenie na zriadenie zdravotnej poisťovne P. (ďalej len „poisťovňa“). Týmto rozhodnutím vstúpila poisťovňa do likvidácie. Uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 7 K 70/01 z 20. apríla 2001 bol na majetok poisťovne vyhlásený konkurz. Správca konkurznej podstaty v priebehu konkurzného konania vydal platobný výmer o povinnosti dlžníka P. K. (ďalej len „povinný“) uhradiť dlžnú sumu 283,71 € s príslušenstvom. Pohľadávka vyplývajúca z platobného výmeru bola neskôr postúpená sťažovateľke. Na základe platobného výmeru viedla sťažovateľka ako oprávnená proti povinnému exekúciu na vymoženie dlžnej sumy. Uznesením okresného súdu č. k. 23 Er 3062/2004-19 z 1. júla 2009 bola exekúcia vyhlásená za neprípustnú a zastavená. Podľa názoru okresného súdu existujú dôvody v zmysle § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku, pre ktoré je exekúcia neprípustná, keďže exekučný titul, ktorý má byť podkladom pre exekúciu, je paakt bez právnej sily a účinnosti. Platobný výmer, ktorý má byť exekučným titulom, nebol vydaný poisťovňou, ale správcom konkurznej podstaty. Zo zákona však nevyplýva oprávnenie správcu konkurznej podstaty vydávať individuálne akty orgánov verejnej správy. Pod správou majetku úpadcu totiž nemožno rozumieť výkon práv prislúchajúcich orgánu verejnej správy (zdravotnej poisťovni). Správca konkurznej podstaty má iba právo (a povinnosť) vykonať všetky procesné úkony v záujme uspokojenia pohľadávok úpadcu. Postavenie orgánu verejnej správy by muselo byť správcovi konkurznej podstaty dané právnou úpravou, ktorá by *expressis verbis* takéto oprávnenie priznávala. Vzhľadom na uvedené je platobný výmer vydaný správcom konkurznej podstaty nulitným aktom, ktorý nemožno vykonať. Nulitný akt nikoho nezaväzuje a hľadá sa na neho, akoby neexistoval (3 M Cdo 20/2008 z 22. apríla 2009). Uznesením krajského súdu č. k. 19 CoE 108/2009-53 z 29. septembra 2009 (ktoré sa stalo právoplatným 5. novembra 2009) bolo uznesenie okresného súdu potvrdené. Podľa názoru krajského súdu platobný výmer vydaný správcom

konkurznej podstaty nemožno považovať za exekučný titul v zmysle § 41 Exekučného poriadku. Správca konkurznej podstaty má pri správe majetku úpadcu oprávnenie nakladať s majetkom podstaty a prechádza na neho aj výkon práv a povinností, ktoré súvisia s nakladaním s majetkom podstaty. Zo zákona mu však nevyplýva oprávnenie vydávať individuálne akty orgánov verejnej správy. Postavenie orgánu verejnej správy by mohlo byť správcovi konkurznej podstaty dané len právnou úpravou, ktorá by mu *expressis verbis* takéto oprávnenie priznávala. Ak rozhodnutie, ktoré má byť exekučným titulom, vydal nepríslušný orgán, ide o právny akt nulitný, pri ktorom sa pre účely exekučného konania neuplatňuje princíp jeho správnosti. Práve naopak, má to za následok, že takéto rozhodnutie nie je možné vykonať. Nulitný akt nikoho nezaväzuje a hľadá sa na neho, akoby neexistoval (rozhodnutie č. 58/1997 Zbierky rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky, podľa ktorého je výkon rozhodnutia neprípustný, ak je exekučný titul nulitným právnym aktom).

Podľa názoru sťažovateľky uvedené uznesenia okresného súdu a krajského súdu predstavujú porušenie označených článkov ústavy, listiny a dohovoru. Prioritne poukazuje na skutočnosť, že v uznesení ústavného súdu č. k. I. ÚS 415/08-19 z 10. decembra 2008 bol vyslovený právny názor, podľa ktorého namietanú absenciu oprávnenia správcu konkurznej podstaty zdravotnej poisťovne vydávať platobné výmery ako exekučné tituly prináležalo skúmať jedine na základe opravného prostriedku smerujúceho proti takémuto rozhodnutiu, a nie všeobecnému súdu v rámci exekučného konania. V danom prípade všeobecné súdy vyhlásili za nulitný exekučný titul v už prebiehajúcim exekučnom konaní (teda dokonca potom, ako vydali poverenie na vykonanie exekúcie). Stalo sa tak dávno po uplynutí všetkých zákonných lehôt na podanie riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov voči platobnému výmeru. Z platnej judikatúry všeobecných súdov vyplýva aj to, že všeobecné súdy sú viazané materiálnou právoplatnosťou rozhodnutí, a nie sú oprávnené ju v rámci exekučného konania posudzovať. Oprávnenie správcu konkurznej podstaty vydávať platobné výmery by bolo možné subsumovať pod materiálnu právoplatnosť správneho rozhodnutia, ktorú exekučné súdy v žiadnom prípade nie sú oprávnené posudzovať.

Sťažovateľka žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených článkov ústavy, listiny a dohovoru v konaniach vedených okresným súdom pod sp. zn. 23 Er 3062/2004 a krajským súdom pod sp. zn. 19 CoE 108/2009 s tým, aby boli

uznesenia okresného súdu č. k. 23 Er 3062/2004-19 z 1. júla 2009 a krajského súdu č. k. 19 CoE 108/2009-53 z 29. septembra 2009 zrušené a vec vrátená na ďalšie konanie. Napokon požaduje náhradu trov právneho zastúpenia, a to od oboch všeobecných súdov spoločne a nerozdielne.

Podľa zistenia ústavného súdu sťažovateľka nepodala dovolanie proti uzneseniu krajského súdu č. k. 19 CoE 108/2009-53 z 29. septembra 2009.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Na rozhodnutie o tej časti podanej sťažnosti, ktorá sa týka konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 23 Er 3062/2004, nie je daná právomoc ústavného súdu. Ako to vyplýva z už citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, keď o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Proti uzneseniu okresného súdu bolo prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok, a preto právomoc poskytnúť ochranu označeným základným právam sťažovateľky mal krajský súd v odvolacom konaní. Tým je zároveň vylúčená právomoc ústavného súdu.

Odlíšná je situácia, pokiaľ ide o tú časť sťažnosti, ktorá sa týka konania vedeného krajským súdom pod sp. zn. 19 CoE 108/2009. Túto časť sťažnosti považuje ústavný súd za neprípustnú.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Podľa § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Z listinných dôkazov, ktoré mal ústavný súd k dispozícii, je zrejmé, že všeobecné súdy, hoci pôvodne vydali poverenie na vykonanie exekúcie, v ďalšom dospeli k názoru, že exekúciu nie je možné vykonať pre absenciu jednej zo základných podmienok tohto konania, ktorou je existencia exekučného titulu. Dospeli totiž k záveru, že platobný výmer prezentovaný sťažovateľkou ako exekučný titul je v skutočnosti nulitným aktom, ktorý za exekučný titul považovať nemožno. V konečnom dôsledku to z pohľadu sťažovateľky

znamená, že všeobecné súdy odmietli poskytnúť ochranu jej základnému právu na súdnu ochranu v rámci exekučného konania.

Možno konštatovať, že z hľadiska argumentácie sťažovateľky postupovali všeobecné súdy tak, že sťažovateľke odňali možnosť konať pred exekučným súdom. Pri takto formulovanej námietke mala sťažovateľka právo podať proti uzneseniu krajského súdu dovolanie, čo však neurobila. Preto obстоjí záver, že sťažovateľka nevyčerpala mimoriadny opravný prostriedok, ktorý jej zákon na ochranu jej základných práv účinne poskytol a na ktorého použitie bola sťažovateľka oprávnená v zmysle Občianskeho súdneho poriadku. Zakladá to neprípustnosť sťažnosti.

Sťažovateľka ani len netvrdila (tým menej preukazovala), že dovolanie nepodala z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Preto zo strany ústavného súdu vôbec neprichádzal do úvahy prípadný postup podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti rozhodol ústavný súd tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. januára 2010